

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 41 0 Rs 081935 24 Rev 2
Sarajevo, 24.03.2025. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija: Syjetlane Milišić-Veličkovski, kao predsjednice vijeća, Amele Mahić Samardžić i Mirsade Čaušević-Dučić, kao članica vijeća, u pravnoj stvari tužitelja [REDACTED] koga zastupa punomoćnik [REDACTED], advokat iz Visokog, protiv tuženog [REDACTED] iz Sarajeva, [REDACTED], Sarajevo, koga zastupa punomoćnik [REDACTED] advokat iz Sarajeva, po tužbi radi naknade štete iz radnog odnosa, vrijednost spora 129.894,14 KM, i po protivtužbi radi utvrđivanja ništavosti vrijednost spora 81.767,49 KM, odlučujući o reviziji tuženog protiv presude Kantonalnog suda u Zenici broj: 41 0 Rs 081935 24 Rsž 2 od 14.06.2024. godine, u sjednici vijeća održanoj 24.03.2025. godine donio je sljedeću:

P R E S U D U

Revizija se djelimično usvaja, obje nižestepene presude preinačavaju na način da se obavezuje tuženi da na ime naknade štete tužitelju isplati iznos od 1.750,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 17.09.2019. godine, pa do isplate, u roku od 30 dana.

U preostalom dijelu revizija se odbija.

Obavezuje se tužitelj da tuženom, na ime troškova parničnog postupka isplati iznos od 6.787,75 KM.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Visokom broj: 41 0 Rs 081935 20 Rs od 29.06.2022. godine, ispravljena rješenjem tog suda od 31.08.2022. godine, stavom prvim izreke obavezan je tuženi da tužitelju na ime naknade štete isplati iznos od 129.894,14 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 17.09.2019. godine pa do isplate, te da mu naknadi troškove postupka u iznosu od 8.301,43 KM, sve u roku od 30 dana pod prijetnjom izvršenja.

Stavom drugim izreke odbijen je zahtjev tužitelja za naknadu troškova postupka preko dosuđenog iznosa.

Stavom trećim izreke odbijen je protivtužbeni zahtjev tuženog kojim je tražio da se utvrdi da su odredbe člana II Anexa ugovora o specijalizaciji broj: 535/2013 od 16.08.2013. godine zaključen između [REDACTED] s jedne strane i [REDACTED] s druge strane, pravno ništave i da ne proizvode bilo kakvo pravno dejstvo.

Ranijom presudom Kantonalnog suda u Zenici broj: 41 0 Rs 081935 24 Rsž 2 od 14.06.2024. godine žalba tuženog je odbijena i prvostepena presuda potvrđena, dok je odbijen zahtjev tužitelja za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu u iznosu od 1.285,58 KM. Protiv ove odluke podnesena je revizija, koju je ovaj sud rješenjem broj 41 0 Rs 081935 23 Rev od 06.02.2024. godine usvojio u odnosu na odluku o tužbenom zahtjevu, kao i troškovima

parničnog postupka, te je presudu drugostepenog suda u tom dijelu ukinuo i predmet vratio drugostepenom sudu na ponovno suđenje, dok je revizija u odnosu na odluku o protivtužbenom zahtjevu odbačena.

U ponovnom postupku, nakon održane rasprave, Kantonalni sud u Zenici je donio pobijanu presudu broj: 41 0 Rs 081935 24 Rsž 2 od 14.06.2024. godine kojom je stavom prvim izreke žalbu djelimično uvažio, prvostepenu presudu preinačio na način da se obavezuje tuženi da na ime naknade štete tužitelju isplati iznos od 115.523,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 17.09.2019. godine, pa do isplate, u roku od 30 dana. Stavom drugim izreke tuženi je obavezan tužitelju isplatiti troškove postupka u iznosu od 10.352,64 KM, sve u roku od 30 dana pod prijetnjom prinudnog izvršenja, a stavom trećim izreke tužitelj je odbijen sa zahtjevom za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu u iznosu od 1.285,85 KM.

Protiv ove drugostepene presude tuženi je blagovremeno izjavio reviziju zbog povrede odredaba parničnog postupka učinjene pred drugostepenim sudom i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se revizija usvoji, drugostepena presuda preinači odbijanjem tužbenog zahtjeva u cijelosti, ili u suprotnom da tužitelja odbije sa tužbenim zahtjevom preko iznosa od 37.723,07 KM u bruto iznosu, odnosno 20.413,00 u neto iznosu, a na ime isplaćene plaće i drugih naknada za period specijalizacije tuženog od 16.08.2013. godine do 05.03.2016. godine, koji iznosi se dobiju primjenom procenta od 56,25%, s tim da se za obračun kamata odredi datum podnošenja tužbe 27.01.2020. godine, a ne 17.09.2019. godine, kako je to pogrešno dosuđuju nižestepeni sudovi. Predlaže da se o troškovima postupka odluči po osnovu uspjeha stranaka u sporu, petražujući i troškove sastava revizije.

Tužitelj je podnio odgovor na reviziju u kojem je osporio revizijske navode i predložio da se ista odbije kao neosnovana, a tuženi obaveže tužitelju na naknadu troškova sastava odgovora na reviziju.

Ispitujući pobijanu presudu u smislu odredbe člana 241. stav 1. i 2. Zakona o parničnom postupku¹ (u daljem tekstu ZPP), ovaj sud je odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

Revizija je djelimično osnovana.

Predmet spora po tužbi tužitelja je zahtjev za isplatu novčanog iznosa od 129.894,14 KM, kao štete nastale zbog neizvršenja ugovorne obaveze iz Anexa Ugovora o specijalizaciji zaključenog između stranaka.

U postupku pred nižestepenim sudovima je u bitnom utvrđeno kako slijedi:

Parnične stranke su dana 02.03.2012. godine zaključile Ugovor o specijalizaciji broj: 01-164/2012. godine kojim su regulisale međusobna prava i obaveze u vezi upućivanja tuženog na specijalizaciju iz oblasti pedijatrije; da se tuženi navedenim Ugovorom (član III) obavezao da će po završetku specijalizacije raditi kod tužitelja na poslovima pedijatra; da su pored tog ugovora parnične stranke zaključile Anex ugovora o specijalizaciji broj: 535/2013 od 16.08.2013. godine kojim se tuženi (član II) obavezao da će po završenoj specijalizaciji pedijatrije ostati na radu kod tužitelja u dvostrukom trajanju vremena provedenog na

¹ „Službene novine FBiH“, broj 53/03, 73/05, 19/06 i 81/15

Osnovano revident ukazuje da u konkretnom slučaju nije bilo moguće štetu zasnivati na vraćanju primljenih zarada (plaća i drugih naknada iz radnog odnosa) za vrijeme specijalizacije. Naime, ne može se govoriti o šteti u situaciji kada tužitelj isplaćuje platu tuženom kao vrijednost za obavljeni rad, jer isplata plate ne može biti predmet slobodnog raspolaganja, niti iko može biti lišen tog prava. Dakle, i prema stavu ovog suda, ekvivalent plate kao visina štete ne može biti relevantan parameter za isplatu naknade štete koja se veže za troškove specijalizacije, a kako to traži tužitelj, jer plata predstavlja najbitniji socijalni i ekonomski institut iz okvira radnog prava i radi se o pravima koja su striktno zaštićena Zakonom o radu FBiH. Isto tako, član 7. Međunarodnog pakta o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima, propisuje da je plaća pravo za izvršeni rad, koja osigurava egzistenciju radniku i njegovoj obitelji, te se samo zakonskim odredbama i po posebno i jasno predviđenim uvjetima može propisati i to djelomično ograničenje u isplaćivanju, odnosno izvršenju na plaći kao sredstvu izvršenja. Pored toga, Građansko odjeljenje ovog suda je na sjednici održanoj 19.03.2025. godine zauzelo pravno shvatanje: „U troškove specijalizacije ne spadaju isplaćene bruto i neto plaće i druge naknade vezane za radni odnos, bez obzira gdje je specijalizant obavljao rad.“

Slijedom navedenog, može se zaključiti da tužitelju prema opštim principima obligacionog prava pripada pravo na naknadu štete zbog neispunjenja ugovorne obaveze, ali pri čemu je na njemu teret dokazivanja postojanja pretpostavki za ostvarivanje te naknade. Kako tužitelj propušta dokazati visinu stvarne štete, odnosno kako tokom postupka nije dokazao činjenice na kojima zasniva svoj zahtjev za potraživanje iznosa od 114.939,14 KM, to je ovaj sud o ovom dijelu tužbenog zahtjevu odlučio primjenom pravila o teretu dokazivanja iz člana 123. , u vezi sa članom 126. ZPP, te ovaj dio tražene naknade odbio, jer nije dokazana.

Međutim, revizija nije osnovana u dijelu kojim se osporava pobijana presuda u pogledu isplate naknada od 1.750,00 KM, koja se odnosi na uplaćeni iznos za polaganje specijalističkog ispita. Naime, ova naknada je po svojoj prirodi naknada koja je vezana za troškove specijalizacije, pa ima materijalnu osnovu u odredbi člana 132. stav 2. ZOO, za isplatu traženog iznosa. Suprotno stavu revidenta, tuženi je dužan na osnovu odredbe člana 277. ZOO platiti i kamatu na navedeni iznos i to počev sa danom 17.09.2019. godine, kao danom isteka otkaznog roka iz rješenja o otkazu Ugovora o radu od 12.09.2019. godine, a ne od podnošenja tužbe, kako to nesonovano smatra revident.

Ovaj sud je cijenio i ostale revizijske navode, ali pošto isti nisu od odlučnog značaja za donošenje drugačije odluke u ovoj pravnoj stvari nije ih posebno obrazlagao (član 231. u vezi sa članom 253. ZPP-a).

Iz navedenih razloga revizija tuženog je djelimično usvojena i drugostepena presuda preinačena kao u izreci ove presude primjenom odredbe člana 250. stav 1. ZPP-a, a u preostalom dijelu revizija je odbijena primjenom odredbe član 248. ZPP.

Prema odredbi člana 397. stav 2. Zakona o parničnom postupku, kad sud preinači odluku protiv koje je podnesen pravni lijek, odlučit će o troškovima cjelokupnog postupka. Preinačenjem nižestepenih presuda i odbijanjem tužbenog zahtjeva u pretežnom dijelu (tužitelj u sporu uspio sa 1.35 %), tuženi je onda u cijelosti uspio u parnici, pa mu je tužitelj u smislu odredbe člana 386. stav 2. istog zakona dužan nadoknaditi troškove parničnog postupka. Tuženog je zastupao punomoćnik advokat, pa mu pripadaju troškovi za sastav odgovora na tužbu u iznosu od 947,00 KM, podneska od 28.01.2021. godine (50%) u iznosu

Osnovano revident ukazuje da u konkretnom slučaju nije bilo moguće štetu zasnivati na vraćanju primljenih zarada (plaća i drugih naknada iz radnog odnosa) za vrijeme specijalizacije. Naime, ne može se govoriti o šteti u situaciji kada tužitelj isplaćuje platu tuženom kao vrijednost za obavljene rad, jer isplata plate ne može biti predmet slobodnog raspolaganja, niti iko može biti lišen tog prava. Dakle, i prema stavu ovog suda, ekvivalent plate kao visina štete ne može biti relevantan parameter za isplatu naknade štete koja se veže za troškove specijalizacije, a kako to traži tužitelj, jer plata predstavlja najbitniji socijalni i ekonomski institut iz okvira radnog prava i radi se o pravima koja su striktno zaštićena Zakonom o radu FBiH. Isto tako, član 7. Međunarodnog pakta o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima, propisuje da je plaća pravo za izvršeni rad, koja osigurava egzistenciju radniku i njegovoj obitelji, te se samo zakonskim odredbama i po posebno i jasno predviđenim uvjetima može propisati i to djelomično ograničenje u isplaćivanju, odnosno izvršenju na plaći kao sredstvu izvršenja. Pored toga, Građansko odjeljenje ovog suda je na sjednici održanoj 19.03.2025. godine zauzelo pravno shvatanje: „U troškove specijalizacije ne spadaju isplaćene bruto i neto plaće i druge naknade vezane za radni odnos, bez obzira gdje je specijalizant obavljao rad.“

Slijedom navedenog, može se zaključiti da tužitelju prema opštim principima obligacionog prava pripada pravo na naknadu štete zbog neispunjenja ugovorne obaveze, ali pri čemu je na njemu teret dokazivanja postojanja pretpostavki za ostvarivanje te naknade. Kako tužitelj propušta dokazati visinu stvarne štete, odnosno kako tokom postupka nije dokazao činjenice na kojima zasniva svoj zahtjev za potraživanje iznosa od 114.939,14 KM, to je ovaj sud o ovom dijelu tužbenog zahtjevu odlučio primjenom pravila o teretu dokazivanja iz člana 123. , u vezi sa članom 126. ZPP, te ovaj dio tražene naknade odbio, jer nije dokazana.

Međutim, revizija nije osnovana u dijelu kojim se osporava pobijana presuda u pogledu isplate naknada od 1.750,00 KM, koja se odnosi na uplaćeni iznos za polaganje specijalističkog ispita. Naime, ova naknada je po svojoj prirodi naknada koja je vezana za troškove specijalizacije, pa ima materijalnu osnovu u odredbi člana 132. stav 2. ZOO, za isplatu traženog iznosa. Suprotno stavu revidenta, tuženi je dužan na osnovu odredbe člana 277. ZOO platiti i kamatu na navedeni iznos i to počev sa danom 17.09.2019. godine, kao danom isteka otkaznog roka iz rješenja o otkazu Ugovora o radu od 12.09.2019. godine, a ne od podnošenja tužbe, kako to nesnovano smatra revident.

Ovaj sud je cijenio i ostale revizijske navode, ali pošto isti nisu od odlučnog značaja za donošenje drugačije odluke u ovoj pravnoj stvari nije ih posebno obrazlagao (član 231. u vezi sa članom 253. ZPP-a).

Iz navedenih razloga revizija tuženog je djelimično usvojena i drugostepena presuda preinačena kao u izreci ove presude primjenom odredbe člana 250. stav 1. ZPP-a, a u preostalom dijelu revizija je odbijena primjenom odredbe član 248. ZPP.

Prema odredbi člana 397. stav 2. Zakona o parničnom postupku, kad sud preinači odluku protiv koje je podnesen pravni lijek, odlučit će o troškovima cjelokupnog postupka. Preinačenjem nižestepenih presuda i odbijanjem tužbenog zahtjeva u pretežnom dijelu (tužitelj u sporu uspio sa 1.35 %), tuženi je onda u cijelosti uspio u parnici, pa mu je tužitelj u smislu odredbe člana 386. stav 2. istog zakona dužan nadoknaditi troškove parničnog postupka. Tuženog je zastupao punomoćnik advokat, pa mu pripadaju troškovi za sastav odgovora na tužbu u iznosu od 947,00 KM, podneska od 28.01.2021. godine (50%) u iznosu

od 487,00 KM, zastupanje na pripremnom ročištu od 29.01.2021. godine (odgođeno) 25% u iznosu od 243,50 KM, zastupanje na pripremnom ročištu od 23.03.2021. godine u iznosu od 960,00 KM, zastupanje na glavnoj raspravi od 16.09.2021. godine u iznosu od 998,00 KM, zastupanje na nastavku glavne rasprave od 26.01.2022. godine u iznosu od 500,00 KM, zastupanje na nastavku glavne rasprave od 20.04.2022. godine u iznosu od 523,00 KM, zastupanje na raspravi pred drugostepenim sudom (u ponovljenom postupku) u iznosu od 1.351,00 KM, za sastav žalbe 13.09.2022. godine 1.140,00 KM, te revizije od 20.02.2023. godine 1.193,00 KM i revizije od 18.07.2024. godine od 1.387,00 KM, tako da ukupan iznos troškova tuženog od 9.729,50 KM, uvećan za PDV od 1.654,00 KM, ukupno iznosi 11.383,50 KM, zatim troškovi vještačenja u iznosu od 250,00 KM to tuženom pripadaju ukupni troškovi od 11.633,51 KM.

Tuženom ne pripadaju troškovi koji se odnose na sastav podneska od 23.03.2021. godine koji je sastavni dio zapisnika sa pripremnog ročišta, dok podnesak od 07.06.2021. godine u spisu ne postoji. Također, tuženom ne pripadaju ni troškovi prijevoza punomoćnika i odsustva iz kancelarije jer isti nisu bili opravdani sa stanovišta odredbe člana 387. stav 1. ZPP (Pravno shvatanje sa Panela o ujednačavanju sudske prakse iz građanske oblasti).

Pored toga, u ovom postupku se raspravljalo i po protivtužbenom zahtjevu tuženog, koji je odbijen u cijelosti, a u kojem je vrijednost spora označena na iznos od 81.767,49 KM. Kako je tužitelja također zastupao punomoćnik advokat, to mu pripadaju troškovi za sastav odgovora na protivtužbu u iznosu od 947,00 KM, zastupanje na pripremnom ročištu od 23.03.2021. godine u iznosu od 960,00 KM, zastupanje na glavnoj raspravi od 16.09.2021. godine u iznosu od 998,00 KM, zastupanje na nastavku glavne rasprave od 26.01.2022. godine u iznosu od 500,00 KM, zastupanje na nastavku glavne rasprave od 20.04.2022. godine u iznosu od 523,00 KM, tako da je iznos troškova tužitelja 3.928,00 KM, uvećan za PDV od 667,76 KM, što ukupno iznosi 4.595,76 KM, zatim troškovi vještačenja u iznosu od 250,00 KM, to tužitelju pripadaju ukupni troškovi od 4.845,76 KM.

U skladu s odredbom člana 397. stav 1. u vezi s članom 387. stav 1. Zakona o parničnom postupku, odbijen je zahtjev tužitelja za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju jer ti troškovi nisu bili potrebni radi vođenja parnice.

Shodno navedenom, a kako je uspjeh stranaka u sporu cijenjen kroz svaku pojedinu radnju poduzetu u postupku, izvršeno je prebijanje troškova, pa onda tužitelju pripadaju troškovi postupka u iznosu od 6.787,75 KM, koji iznos mu je i dosuđen ovom presudom.

Visina troškova postupka utvrđena je na osnovu odredbe člana 31. Zakona o advokaturi, te primjenom odredaba čl. 12. i 13. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata³.

Predsjednica vijeća
Svjetlana Milišić-Veličkovski, s.r.

Tačnost propisa ovjerava - potvrđuje
Predsjednik vijeća, sudija

Ovlašteni radnik Suda

³ „Službene novine Federacije BiH“ br. 22/04 i 24/04